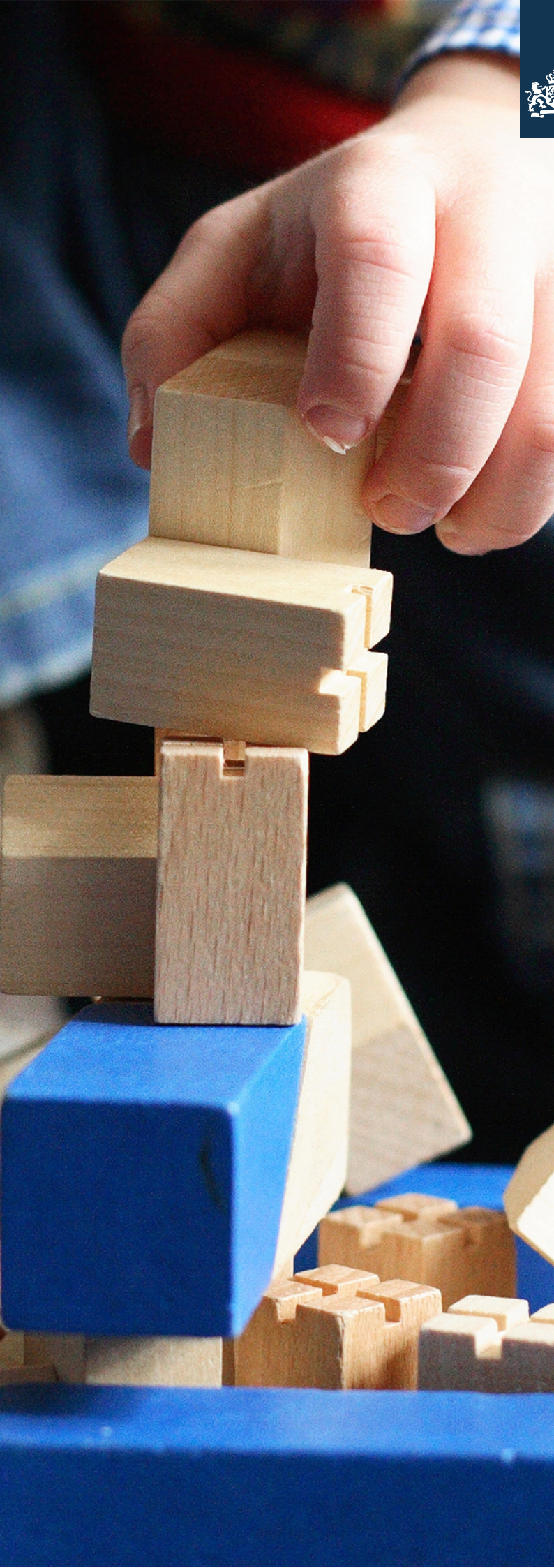

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Drechterland

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 19 oktober 2020

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid. Zo ook de gemeente Drechterland.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Drechterland een eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkene van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

In de gemeente Drechterland vindt al meerdere jaren voor- en vroegschoolse educatie plaats. Ook toen er nog geen GOAB-budget was, investeerde de gemeente zelf in de voorschoolse educatie. In de praktijk werken voor- en vroegscholen al langere tijd samen om achterstanden bij kinderen te voorkomen en in te lopen. We constateren tegelijkertijd dat van een actueel vastgelegd gezamenlijk onderwijsachterstanden/vve-beleid geen sprake is. Verdere kwaliteitsverbetering van vve in de gemeente Drechterland is mogelijk en nodig.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente, de houders kinderopvang en de schoolbesturen hebben met elkaar afgesproken welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie. De kinderen die voorschoolse educatie nodig hebben, krijgen dit ook.

Daarnaast vinden we het positief dat er regelmatig overleg plaatsvindt tussen de betrokkenen bij vve. De lijntjes zijn kort.

Gemeente: Drechterland
Gemeente nummer: 0498

OAB-budget gemeente 2020:
€ 149.600

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 1

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie: 1

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 4

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 3

GGD-regio: Hollands Noorden

Wat moet beter bij vve?

De gemeente, de houders kinderopvang en de schoolbesturen hebben geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de organisatie van de doorgaande lijn van de voorschoolse educatie naar de vroegschoolse educatie. Ook moeten de gemeente en de schoolbesturen afspraken maken over wat kinderen aan het eind van groep 2 kennen en kunnen. Nu weet de gemeente niet of de kinderen hun achterstand inlopen. We hebben op deze twee punten een afspraak gemaakt met de gemeente.

Wat kan beter bij vve?

Van de dertien door ons onderzochte standaarden, zijn er zeven die beter kunnen. Doordat een vastgelegd gemeentelijk onderwijsachterstanden/vve-beleid ontbreekt, is onduidelijk wat de kwaliteit van vve is, wat goed gaat en wat beter moet, en of de doelen van vve bereikt worden. De gemeente kan hier meer op sturen.

Vervolg

In juli 2021 gaan we na of de gemeente voldoet aan de wettelijke eisen en bespreken we of er aanleiding is het gehele vve-beleid in de gemeente Drechterland opnieuw te onderzoeken.

Inhoudsopgave

1.	Opzet onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op gemeenteniveau	7
3.	Reactie van de gemeente	13

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Drechterland.

Werkwijze

- Een startgesprek met de gemeente om toe te lichten wat ons toezicht inhoudt en aanvullende informatie te verkrijgen;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- Beoordeling en waardering van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Drechterland.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Drechterland op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Drechterland voldoet ten dele aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. De gemeente, de houders kinderopvang en de schoolbesturen hebben een gezamenlijke doelgroepdefinitie en er zijn afspraken over de toeleiding naar de voorschoolse educatie. Ook het bereik van de doelgroepkinderen is voldoende. Dat geldt niet voor de standaarden doorgaande lijn en resultaatafspraken. Op deze twee wettelijke eisen geven we een herstelopdracht.

Hoewel er in de praktijk al langere tijd veel samenwerking rond voor- en vroegschoolse educatie plaatsvindt, ook toen de gemeente nog geen GOAB-budget kreeg, ontbreekt een actueel, vastgelegd en gezamenlijk opgesteld onderwijsachterstanden/vve-beleid. Daarnaast zien we verschillende mogelijkheden voor verbetering op andere onderzochte standaarden, zoals het ouderbeleid en de externe zorg.

De gemeente geeft aan de komende maanden te willen komen tot een gezamenlijke onderwijsachterstandennota als basis voor de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering van vve in de gemeente Drechterland.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn	•			
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•		

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma	•		
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg	•		
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

1.1. Definitie doelgroepkind

We beoordelen de doelgroepdefinitie als Voldoende.

De gemeente, de houders kinderopvang en de schoolbesturen hebben afgesproken wat de (achtergrond)kenmerken zijn van kinderen die in aanmerking komen voor voorschoolse educatie. Het opleidingsniveau van de ouders, de taal die thuis gesproken wordt, of ouders in een inburgeringstraject zitten en tot slot een risico op een ontwikkelingsachterstand volgens het consultatiebureau, maken deel uit van de definitie.

De beginleeftijd van vve in de gemeente Drechterland is twee jaar. Dit is een bewuste keuze van drie gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. Vanaf twee jaar krijgen de kinderen al drie dagdelen per week een aanbod voorschoolse educatie. Er is geen definitie afgesproken van een doelgroepkleuter.

1.2. Bereik

We beoordelen het bereik als Voldoende.

In 2019 had de gemeente 80 plaatsen voor gesubsidieerde voorschoolse educatie. Dat zijn voldoende plekken voor het aantal doelgroepeuters in de gemeente. Van de 58 peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie hebben er 52 daadwerkelijk een aanbod voorschoolse educatie gekregen op een ve-locatie. Dat betekent dat 6 kinderen met een ve-indicatie geen voorschoolse educatie hebben gevolgd. De gemeente en het consultatiebureau hebben de redenen daarvan in beeld. Kortom, er is zicht op het non-bereik.

1.3. Toeleiding

We beoordelen de toeleiding als Voldoende.

De gemeente en de jeugdgezondheidszorg hebben afspraken gemaakt over de toeleiding naar voorschoolse educatie. Voor de betrokkenen is duidelijk wanneer een kind in aanmerking komt voor voorschoolse educatie en wat de stappen zijn als ouders hun kind vervolgens niet aanmelden bij een kinderdagverblijf met voorschoolse educatie. Het kinderdagverblijf met voorschoolse educatie heeft daarin een rol. Dat dit in de praktijk goed werkt, blijkt uit de bereikcijfers. De toeleidingsprocedure is nog niet op papier uitgewerkt. Door dit wel te doen, kunnen de gemeente, de jeugdgezondheidszorg en de houders kinderopvang de gemaakte afspraken beter borgen en evalueren.

1.4. Doorgaande lijn

We beoordelen de doorgaande lijn als Onvoldoende. De gemeente voldoet niet aan art. 167, lid 1a onder 3, WPO. We maken hierover een herstelafpraak.

De gemeente dient jaarlijks afspraken te maken met de houders kinderopvang en de schoolbesturen over de organisatie van de doorgaande lijn van de voor- naar de vroegschoolse educatie. We verwachten dat er tenminste afspraken zijn gemaakt over de overdracht van kindgegevens van de voor- naar de vroegschool. Gegevens over de ontwikkeling van het kind dienen hier deel van uit te maken.

De gemeente geeft aan dat er in de praktijk wel een (warme) overdracht plaatsvindt van kindgegevens tussen de voorscholen en de basisscholen in de gemeente. De kinderdagverblijven gebruiken daarbij een overdrachtsformulier. Afspraken over wat de vroegscholen met deze informatie doen, zijn er nog niet.

Van aanvullende afspraken over een doorgaande lijn, bijvoorbeeld ten aanzien van de afstemming van het pedagogisch klimaat en het educatief handelen, is nog geen sprake.

1.5. Resultaten

We beoordelen de resultaatafspraken vroegschoolse educatie als Onvoldoende. De gemeente voldoet niet aan artikel 167, lid 1b WPO. We maken hierover een herstelafpraak.

Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de gemeente en de schoolbesturen over de resultaten van de vroegschoolse educatie. Dit betekent dat er niet is afgesproken wat (doelgroep)kinderen dienen te kennen en te kunnen voordat ze naar groep 3 gaan. De gemeente kan hierdoor niet nagaan in hoeverre de gewenste resultaten met vve worden bereikt.

1.6. Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau

We waarderen de vve-coördinatie als 'Kan beter'.

De gemeente Drechterland heeft beperkte capaciteit beschikbaar voor het vve-beleid. De verantwoordelijke beleidsmedewerker heeft meerdere portefeuilles, waaronder ook de kinderopvang en de noodopvang. In de afgelopen maanden van de coronacrisis heeft dit dossier prioriteit gehad. De gemeente Drechterland heeft daarnaast een ambtelijke fusie met Stede Broec en Enkhuizen, waardoor de beleidsmedewerker ook voor die gemeenten het vve-beleid opstelt.

Het streven van de gemeente Drechterland is om met de houders kinderopvang, de schoolbesturen en ook andere partijen, zoals de bibliotheek en het consultatiebureau, de komende maanden een gezamenlijke onderwijsachterstandennota te ontwikkelen. Dit maakt het mogelijk vanuit een gezamenlijke ambitie en concrete doelen te werken aan het versterken van het vve-beleid met als resultaat kwaliteitsverbetering en verdere professionalisering. De gemeente kan hierin meer de regie pakken.

Dat er op dit moment geen beleidsnota is, betekent overigens niet dat er geen overleggen plaatsvinden. De contacten tussen de betrokkenen bij vve in de gemeente zijn goed en de gemeente organiseert overleggen op verschillende niveaus. Er vindt jaarlijks LEA-overleg plaats op bestuurlijk niveau en is er elke drie maanden een bijeenkomst van de werkgroep vve op uitvoerend niveau. Naast de kinderopvang en het onderwijs zijn hierbij onder andere het wijkteam, de bibliotheek en de ouder- en kindcoach betrokken.

Vve-beleidscontext

2.1. Integraal vve-programma

We waarderen deze standaard als 'Kan beter'.

De gemeente geeft aan dat de kinderdagverblijven in de gemeente Drechterland werken met eenzelfde integraal vve-programma. In de door de gemeente aangeleverde documenten zijn geen eisen te vinden die gesteld worden aan het vve-programma of het te hanteren observatiesysteem. Het lijkt erop dat de gemeente aan de voorkant geen eisen stelt, maar deze alleen via het toezicht door de GGD achteraf laat beoordelen. Dit kan verbeterd worden.

2.2. Ouders

We waarderen deze standaard als 'Kan beter'.

De gemeente heeft geen ouderbeleid geformuleerd om te bevorderen dat ouders actief de ontwikkeling van hun kind stimuleren. Dit kan bijdragen aan effectieve voorschoolse educatie. Het in beeld brengen

van de kenmerken van de ouderpopulatie in de gemeente, het formuleren van heldere doelen en het formuleren van concrete resultaten met de betrokken partijen, kunnen eerste stappen zijn.

2.3. Externe zorg

We waarderen deze standaard als 'Kan beter'.

De gemeente geeft aan dat er bij het consultatiebureau een ouder- en kind-adviseur is aangesteld die maandelijks aanwezig is op de kinderdagverblijven. Ook is er een zorgadviesteam. Uit de aangeleverde informatie en op basis van het gesprek kunnen we echter niet concluderen of er voor de kinderen in de gemeente Drechterland een sluitend netwerk is van zorgverleners.

2.4. Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen

We waarderen deze standaard als 'Kan beter'.

De gemeente heeft geen afspraken met de vve-instellingen over de wijze waarop zij zelf de kwaliteit evalueren, verbeteren en borgen. Aangezien het effect van vve mede afhankelijk is van de kwaliteit die een locatie aanbiedt, zou het goed zijn hierover tenminste een verantwoording te vragen aan de houders kinderopvang.

2.5. Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

We waarderen deze standaard als 'Kan beter'.

In het jaarlijkse LEA-overleg en in de bijeenkomsten van de werkgroep vve komen verschillende aspecten van vve aan de orde. De betrokkenen bespreken wat goed gaat en wat beter kan. Van een systematische, jaarlijkse evaluatie van het vve-beleid en de bereikte resultaten is echter nog geen sprake.

Vve-condities

3.1. De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt.

We beoordelen deze standaard als Voldoende.

De gemeente Drechterland heeft al meerdere jaren een A-status van de inspectie. In 2019 waren de kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanboden echter nog niet allemaal als zodanig geregistreerd in het landelijk register kinderopvang. Daarom zijn de basisvoorwaarden voorschoolse educatie in 2019 door de GGD slechts op één kinderdagverblijf beoordeeld. De gemeente heeft met de GGD afgesproken dat de basisvoorwaarden voorschoolse educatie in 2020 tijdens het jaarlijkse onderzoek op alle kinderdagverblijven met voorschoolse educatie in de gemeente worden onderzocht.

3.2. Er is een gemeentelijk subsidiekader

We waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente Drechterland heeft een gemeentelijke verordening en beleidsregels opgesteld waarin globaal staat waaraan de houders kinderopvang moeten voldoen. Aanvullende voorwaarden waarmee de gemeente kan sturen op het vergroten van de kwaliteit van de voorschoolse educatie, zijn niet gesteld.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
De gemeente maakt geen afspraken over de organisatie van de doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie en voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid 1a onder 3 van de WPO).	De gemeente maakt afspraken met de houders kinderopvang en de schoolbesturen over de organisatie van de doorgaande lijn van voor- en vroegschoolse educatie en stuurt ons uiterlijk 1 juli 2021 de gemaakte afspraken.	Wij controleren in juli 2021 of de gemaakte afspraken over de organisatie van de doorgaande lijn voldoende zijn en geven een terugkoppeling aan de gemeente. Ook bespreken we met de gemeente of we aanleiding zien opnieuw een onderzoek uit te voeren naar het gehele vve-beleid.
De gemeente maakt geen afspraken met de schoolbesturen over wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid 1b van de WPO).	De gemeente spreekt met de schoolbesturen af wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt ons uiterlijk 1 juli 2021 de gemaakte afspraak toe.	Wij controleren in juli 2021 of de gemaakte afspraken over de resultaten van vroegschoolse educatie voldoende zijn en geven een terugkoppeling aan de gemeente. Ook bespreken we met de gemeente of we aanleiding zien opnieuw een onderzoek uit te voeren naar het gehele vve-beleid.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Drechterland geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

Zoals in het rapport beschreven wordt, vindt in de gemeente Drechterland al meerdere jaren voor- en voerschoolse educatie plaats. Ook toen de gemeente nog geen GOAB-middelen toegekend kregen, investeerde zij zelf in de voerschoolse educatie. We zijn binnen de gemeente trots op wat wij in deze jaren bereikt hebben zonder GOAB-middelen van het Rijk.

In de praktijk werken voor- en voerscholers al langere tijd samen om achterstanden bij kinderen te voorkomen en in te lopen. De gemeente, de houders kinderopvang en de schoolbesturen hebben met elkaar afgesproken, welke kinderen in aanmerking komen voor voerschoolse educatie. Het consultatiebureau speelt een grote rol bij de toeleiding van de kinderen. De kinderen die voerschoolse educatie nodig hebben, krijgen dit ook. Er wordt nauw samengewerkt met alle betrokken partijen rondom het doelgroepkind, er is regelmatig overleg, partijen weten elkaar goed te vinden en de lijntjes zijn kort.

In de praktijk vindt onder andere een warme overdracht plaats, er worden bijeenkomsten georganiseerd voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten m.b.t. samenwerking (doorgaande lijnen), er is een voorleesproject voor ouders, er wordt gewerkt met een landelijk erkent VVE-programma. Er is regelmatig overleg met elkaar, waarin de praktijk wordt geëvalueerd en zo nodig aangepast.

Daarnaast is er wel degelijk een sluitend netwerk van zorgverleners. Zo zijn er op de voor- en voerscholers maatschappelijkwerkers aanwezig (onafhankelijk ouder/kind adviseurs, niet vanuit het consultatiebureau) Zij hebben korte lijnen met Teaminzet (Zorgadvies team). Beide partijen sluiten aan bij de VVE-werkgroep.

Er gebeurt dus veel in de praktijk, echter is dit niet allemaal vastgelegd op papier. Wij zijn ons er van bewust dat er een VVE-nota moet komen waarin de onderwerpen benoemd in het rapport zoals; doorgaande leerlijn, warme overdracht, toeleiding, resultaatafspraken, ouderbetrokkenheid, kwaliteitszorg etc. moeten worden beschreven en vastgelegd. Dit zal de evaluatie momenten meer systematiseren en structureren en de resultaten beter weergeven. Waardoor we in de toekomst nog betere resultaten zullen behalen.

We zijn trots op onze praktijk, want dat is waar het uiteindelijk ook moet gebeuren. We gaan aan de slag met het administratieve papierwerk en zullen in de zomer van 2021 de VVE Nota afgerond hebben.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

